

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO ĮSTATYMO NR. I-1489 40, 43, 46 IR 48 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
(TAP-26-289, TAP-26-290; TAIS NR. 26-1934(2), 26-1933(2))

Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Žyma apie pastabas ir pasiūlymus
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2026-03-25 išvada Nr. NV-714	1. Atkreipiame dėmesį, kad ŠĮ projektu siūlant pakeitimus, susijusius su <i>mokymosi krūviu</i>, tokia sąvoka kaip „<i>krūvis</i>“ ar „(<i>mokinių mokymosi krūvis</i>)“ nėra būdinga švietimo sričiai, tik fragmentiškai vartojama Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir nėra aiškus jos turinys, nes ji nėra apibrėžta. Terminų banko duomenimis, „<i>krūvis</i>“ dažniausiai priskiriamas sporto srities terminams (pavyzdžiui, „atgaunamasis krūvis“, „bendrasis krūvis“, „didžiausias krūvis“ ir pan.) arba fizikos ar inžinerijos mokslų srities terminams (pavyzdžiui, „atomo krūvis“, „bandomasis krūvis“, „elektros krūvis“ ir pan.). Siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir tinkamai atskleisti sąvokos „mokymosi krūvis“ (ar „mokinių mokymosi krūvis“) prasmę ir esmę, siūlome apibrėžti šią sąvoką Švietimo įstatymo 2 straipsnyje.	Neatsižvelgta. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 40, 43, 46 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projekte (toliau – Įstatymo projektas) siūloma mokymosi krūvį reglamentuoti atskleidžiant požymius Švietimo įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje. Pažymėtina, kad toks reguliavimas jau yra taikomas Švietimo įstatyme, pavyzdžiui ugdymo turinio sąvoka nėra apibrėžta, tačiau atskleista per požymius Švietimo įstatymo 4 straipsnyje. Siūloma Įstatymo projektu papildyti Švietimo įstatymo 40 straipsnio 1 dalį nuostata - „Mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir formaliojo profesinio mokymo programas, mokymosi krūvį – per vieną dieną mokiniui tenkančią ugdomųjų veiklų apimtį – nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras. Mokymosi krūvis išreiškiamas valandomis. Mokymosi krūvis turi atitikti mokinio amžiaus tarpsnį“. Ši nuostata tinkamai atskleidžia vartojamo termino esmę.
	2. Siūlome patikslinti ŠĮ projektu siūlomo keisti Švietimo įstatymo 40 straipsnio 1 dalies nuostatas. Švietimo įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje siūloma nurodyti, kad pareiga nustatyti mokymosi krūvį	Atsižvelgta iš dalies. Mokymosi krūvis negali atitikti higienos normų, nes Įstatymo projektu siūloma mokinio krūvio

	nustatoma švietimo, mokslo ir sporto ministrui, tačiau trūksta teisinio aiškumo, dėl kokių priežasčių siūloma, kad mokinių mokymosi krūvis nebeturėtų atitikti higienos normų (galbūt turėtų būti nustatyta „derėti su <...>“ ar pan.), jeigu šios nuostatos tvirtinamos vienodo lygmens teisės aktais – mokinių mokymosi krūvis švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymu ir higienos normos sveikatos apsaugos ministro įsakymu. Šį projekto aiškinamajame rašte minimose Lietuvos higienos normose nėra nustatomas mokinių mokymosi krūvis – kaip pavyzdžiui, Lietuvos higienos normoje HN 75:2016 „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. V-313, nustatomi pagrindiniai ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų vykdymo sveikatos saugos reikalavimai; Lietuvos higienos normoje HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773, nustatomi pagrindiniai mokyklų, vykdančių bendrojo ugdymo programas, įrengimo ir jose vykdomo ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimai; Lietuvos higienos normoje HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintoje Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-326, nustatomi pagrindiniai įstaigų, įmonių ar kitų profesinio mokymo teikėjų, vykdančių formaliojo profesinio mokymo programas, mokymo ir ugdymo proceso organizavimo sveikatos saugos reikalavimai, todėl nėra objektyvių	reguliavimą iš higienos normų perkelti į švietimo teisės aktus. Kiti ugdymo proceso organizavimo aspektai, tokie kaip pamokų trukmė, pertraukų skaičius ir trukmė, mokymosi pamainų organizavimas, pamokų pradžios laikas ir kt., ir toliau būtų reglamentuojami sveikatos apsaugos srities teisės aktuose, siekiant užtikrinti saugias ir ergonomiškas mokymosi sąlygas bei sudaryti prielaidas pakankamam poilsio, miego ir fizinio aktyvumo laikui.
--	---	--

	priežasčių, dėl kurių šios nuostatos negalėtų galioti kartu, įvertinus ir tai, kad ŠĮ projektu siekiama dalį nuostatų iš Lietuvos higienos normų perkelti į švietimo, mokslo ir sporto ministro tvirtinamus teisės aktus. Siūlome patikslinti formuluotes ir atitinkamai papildyti ŠĮ projekto aiškinamąjį raštą arba atsisakyti netikslingų pakeitimų. Antra, minimoje dalyje turėtų būti tiksliau nurodoma, ką būtent švietimo, mokslo ir sporto ministras turėtų nustatyti, t. y. <i>pagrindiniai kriterijai turi būti nurodyti įstatyme</i> – ar bus nustatomas tam tikro laikotarpio (vienos dienos, vienos savaitės, mėnesio ar mokslo metų) vienam mokiniui tenkantis krūvis, ar didžiausias (mažiausias) valandomis nustatytas mokinio mokymosi krūvis, ar kt., nes ŠĮ projekto aiškinamajame rašte dėl šios nuostatos pateikti argumentai siejami ir su <i>ugdymo procesu</i>, ir su <i>įgyjamomis kompetencijomis</i>, ir su <i>mokslo metų trukme</i>, kuriai taikoma Švietimo įstatymo 43 straipsnio 6 dalies nuostata, kad <i>mokslo metų pradžią ir trukmę pagal priešmokyklinio ugdymo programą, bendrojo ugdymo programas, pirminio ir tęstinio profesinio mokymo programas nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras</i> (t. y. jau yra įstatyme suformuluota pareiga ir subjektas, kuris ją atlieka), ir kt. Siūlome atitinkamai patikslinti.	
	4. Siūlome papildomai įvertinti ŠĮ projektu siūlomas keisti Švietimo įstatymo 48 straipsnio 1 dalies nuostatas, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Seime šiuo metu svarstomas Vyriausybės Seimui pateiktas Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 2, 10, 12, 15, 17, 18, 22, 23¹, 23², 24, 26, 27, 30, 31, 35, 36, 37, 38, 39¹, 40, 41, 43, 48, 55, 56, 56⁴, 68 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (Nr. XVP-906) (toliau – ŠĮ projektas Nr.XVP-906), kuriame taip pat siūloma keisti nurodytas nuostatas. Todėl siekiant	Neatsižvelgta. ŠĮ projektas Nr. XVP-906 šiuo metu svarstomas Švietimo ir mokslo komitete (posėdis numatytas balandžio 8 dieną). Tikėtinas Švietimo įstatymo projekto Nr.XVP-906 priėmimas balandžio mėn. Pateikus Įstatymo projektą Seimui, jis svarstymo metu būtų tikslinamas atsižvelgiant į aktualią Švietimo įstatymo redakciją. Švietimo įstatymo 48 straipsnio keitimą atskiriant į atskirą projektą ir teikiant tik

	užtikrinti teisėkūros sistemiškumą, būtų tikslinga ŠĮ projekto nuostatas suderinti su ŠĮ projekto Nr.XVP-906 nuostatomis ir stebėti teisėkūros procesus dėl ŠĮ projekto Nr. XVP-906 priėmimo Seime.	priėmus Švietimo įstatymo projektą Nr.XVP-90, nepagrįstai būtų stabdomas pokytis dėl reikalavimų profesijos mokytojams įgyti profesijos mokytojo kvalifikaciją. Pažymėtina, kad Įstatymo projektą svarbu priimti pavasario sesijoje, kad būtų išlaikytas nuoseklumas, nes Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2026 m. vasario 4 d. nutarimu Nr. 54 „Dėl Preliminarų valstybės finansuojamų formaliojo profesinio mokymo vietų, skirtų asmenims priimti mokytis pagal formaliojo profesinio mokymo programas profesinio mokymo įstaigose ir kitose valstybinėse ar savivaldybių švietimo įstaigose, skaičių 2026–2027 metams patvirtinimo“ yra skirtos valstybės finansuojamos vietos profesijos mokytojo profesinio mokymo programai vykdyti, todėl svarbu, kad būtų galima pradėti 2026 metų priėmimą į šią profesinio mokymo programą.
	8. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad nei Švietimo įstatyme, nei Lietuvos Respublikos profesinio mokymo įstatyme nevartojama formuluotė „mokytojai, <i>priimti dirbti</i> pagal <...> programas“, todėl ŠĮ projekto 5 straipsnio 4 ir 5 dalyse vartojamos formuluotės turėtų būti patikslintos.	Neatsižvelgta. Formuluotė patikslinta į „priimti į darbą“. Ugdymas pagal programas yra mokytojo funkcija, todėl tik sudarius darbo sutartį, mokytojas galės pradėti vykdyti funkcijas. Todėl formuluotė „priimti į darbą“ yra tinkama ir vartojama Švietimo ir kituose įstatymuose: Darbo kodekse (214 str.), Švietimo įstatyme (48 str. 9 dalis); Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo Nr. I-1489 5, 14, 21, 29, 30, 34 ir 36 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 45-1 straipsniu įstatymo 9 str. 4 dalyje, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 str. 5 dalyje.

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Socialinės politikos grupės 2026-03-26 pažyma Nr. NV-729	3. Pastebėtina, kad nei galiojančiame Švietimo įstatyme, nei projekte nėra apibrėžta „mokymosi krūvio“ sąvoka, todėl gali kilti šios nuostatos taikymo ir aiškinimo neaiškumų.	Neatsižvelgta. Įstatymo projekte atsisakyta sąvokos „mokymosi krūvis“ apibrėžimo. Sąvoka „mokymosi krūvis“ siekiama apibrėžti tik reguliacines nuostatas, o ne pačią sąvokos apibrėžtį, kuri būtų platesnė, tačiau netinkama tiksliam reguliavimui, nes būtų apibrėžiama gilesnė kokybinė, kognityvinė samprata, reikalaujanti diferencijavimo pagal mokinių sveikatos galias. Įstatymo projektą siūloma reglamentuoti atskleidžiant termino požymius 40 straipsnio 1 dalyje. Pažymėtina, kad toks reguliavimas jau yra taikomas Švietimo įstatyme, pavyzdžiui ugdymo turinio sąvoka nėra apibrėžta, tačiau atskleista per požymius 4 straipsnyje. Siūloma Įstatymo projekto 40 straipsnio 1 dalį papildyti nuostata - „Mokinių, kurie mokosi pagal priešmokyklinio, bendrojo ugdymo ir formaliojo profesinio mokymo programas, mokymosi krūvį - per vieną dieną mokiniui tenkančią ugdomųjų veiklų apimtį - nustato švietimo, mokslo ir sporto ministras. Mokymosi krūvis išreiškiamas valandomis. Mokymosi krūvis turi atitikti mokinio amžiaus tarpsnį“. Ši nuostata tinkamai atskleidžia vartojamo termino esmę.
---	---	---